

Pliktløpet, Nietzsche og Bøygen: Skriftlig arbeid til spesialitetene

Kim Larsen
psykologspesialist

Jeg har vært involvert i godkjenning av spesialister innenfor to av Norsk Psykologforenings videreutdanninger i ca. 15 år. Det var på denne bakgrunn jeg sperret øynene opp da jeg i Ole Sigvard Lunnans leserinnlegg i juninummeret av Tidsskriftet støtte på insinuasjonen om at godkjenningen av spesialister ikke skjer «på en ryddig måte». Jeg ble svært nysgjerrig på begrunnelsen, men også tilsvarende skuffet når jeg oppdager at grunnen til påstanden kun er at kravene til å bli spesialist inneholder et krav Lunnan ikke liker: skriftlig arbeid.

Vi lever i en tid som i økende grad er ukomfortabel med forskjeller i intellektuelle prestasjoner mellom individer. Vanlige måter å forholde seg til dette på er å senke kravene, gi diffuse og unyanserte tilbakemeldinger (bestått/ikke bestått), eller å lage eksamensordninger (for eksempel i grupper eller med tilgjengelige kilder) slik at forskjellene ikke lenger blir så synlige. Dermed har vi oppnådd en Lewis Carroll-verden hvor alle har vunnet og alle fortjener premier.

Freud og Nietzsche var enige om mange ting. En av dem var at både personligheten og intellektet utviklet seg i møtet med hindringer. De var videre enige om at det for å oppnå personlighetsmessige og intellektuelle gevinster på lang sikt var nødvendig å være disiplinert med seg selv, og at det ikke lønte seg å ta fristende, men kortsiktige snarveier. Begge klarte kun delvis å skjule sin nedlatenhet overfor mennesker som valgte de vanlige snarveiene. (Freud klarte det bedre enn Nietzsche.) Den særnorske litterære skikkelsen, Bøygen, uttrykker også denne kortsiktige allmennmenneskelige fristelsen i sitt motto «Gå utenom!».

Sosialpsykologisk forskning indikerer ikke uventet at det er høyere status og høyere grad av tilfredshet forbundet med å være medlem i grupper som har høyere opptakskrav, og at medlemmer av slike grupper også har en høyere grad av sosial påvirkningskraft overfor sine omgivelser. Det er delvis dette som så huskverdig uttrykkes i Groucho Marx' utsagn om at han ikke kunne tenke seg å være medlem i en klubb som ville ha *ham* som medlem.

At psykologien, «dronningen blant vitenskaper» som Nietzsche kalte den, har høye krav til sine spesialiteter betrakter jeg som et ønskelig kvalitetsstempel. Etter min mening burde vi også i vesentlig grad høyne kravene til vedlikehold av spesialitetene. Jeg regner med at fremstøt overfor Norsk Psykologforening om å senke kravene vil tilta i tiden fremover, både når det gjelder kriterier for medlemskap og for forskjellige delasppekter ved virksomheten. La oss stå imot en utvanning og nivåsenkning!

Jeg kan ikke forstå Lunnans påstand om at et krav om skriftlig arbeid trekker embetseksamen «i tvil». Vurderingen av skriftlige arbeider skjer videre etter *psykologfaglige* kriterier. Forfatterforeningen vil vel således ikke være noe opplagt organ for å kunne utføre den vurderingen.

Dersom Lunnan ønsket å produsere noe skriftlig kunne han etter mitt skjønn med fordel tatt fatt på sitt skriftlige arbeid, i stedet for å produsere et tvilsomt forslag, som dersom det hadde blitt tatt til følge, ville ha resultert i en nivåsenkning i norsk psykologi.